

Särskild redovisning av stadens jämställdhets- och jämlikhetsarbete

Arbete för ökad jämställdhet

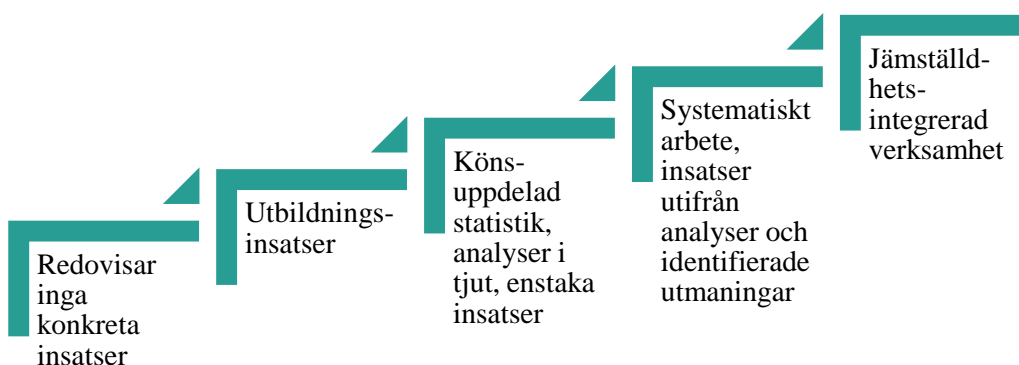
Att arbeta för ökad jämställdhet ska vara en självklar del av vardagen för alla som arbetar i Stockholms stad. Jämställdhet är viktigt för att alla stockholmare, oavsett kön, ska få sina behov tillgodosedda och för att de ska kunna förverkliga sina drömmar. Under året har staden tagit fram en grundläggande, webbaserad utbildning om jämställdhet och jämställdhetsintegrering. Utbildningen ska fungera som ett stöd till nämnder och bolag och innehåller grundläggande kunskap om jämställdhet och jämställdhetsintegrering, lärande exempel från stadens verksamheter och inspiration till hur ett arbete kan sättas igång. Utbildningen kommer vara tillgänglig för samtliga anställda i staden i början av 2020.

Agenda 2030

Jämställdhet är både ett eget mål i Agenda 2030 och ska samtidigt genomsyra arbetet inom alla mål. När det dagliga arbetet utgår från kvinnors och mäns, flickors och pojkars förutsättningar och behov bidrar verksamheterna till agendans mål. Under året har staden tagit fram en målanalys för mål 5 i Agenda 2030 som handlar om jämställdhet. I den framgår att det globala målet ligger nära både stadens ”På goda sätt” och det nationella jämställdhetspolitiska målet att forma samhället och sina egna liv”. Några utmaningar i målanalysen är: hur utmaningar inom välfärdssektorn, såsom demografiska förändringar, påverkar arbetet för ökad jämställdhet, hur staden kan motverka de skillnader som finns mellan utrikes födda och inrikes födda kvinnor och män i staden samt hur kan stadens våldsförebyggande arbete kan förtydligas.

Nämndernas arbete för ökad jämställdhet

För att illustrera nämndernas arbete för ökad jämställdhet har staden tagit fram en modell som beskriver fyra utvecklingssteg för att nå upp till en jämställdhetsintegrerad verksamhet.

Under 2019 har några fackförvaltningar och stadsdelar nått upp till steg fyra, där arbetet har systematiserats och insatser för ökad jämställdhet genomförs utifrån analyser och identifierade utmaningar. En majoritet av nämnderna befinner sig i steg två och tre. Steg två handlar om att nämnden ser ett behov av

Bilaga 9:2

kompetensutveckling och har genomfört utbildningsinsatser för att kunna ta sig an arbetet med jämställdhetsintegrering av verksamheten. I steg tre har nämnden redovisat statistik från verksamheten könsuppdelat, den gör jämställdhetsanalyser i en majoritet av sina tjut och genomför insatser inom något område för att öka jämställdheten.

Lärande exempel

Skärholmens stadsdelsnämnd arbetar aktivt för att uppnå ekonomisk jämställdhet. Statistik från verksamheten har visat att det finns en stor grupp ensamstående kvinnor med barn och utomeuropeisk bakgrund som är aktuella för ekonomiskt bistånd. Många har begränsad arbetslivserfarenhet. Därför arbetar stadsdelen bland annat med riktade arbetsmarknadsinsatser såsom Stockholmsjobb. I trygghetsmätningar i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har det framkommit att flickor och kvinnor upplever större otrygghet än andra grupper samt att barn har svårare att komma till tals i demokratiska processer. Nämnden har därför riktat sig aktivt till barn och tonårstjejer i de dialoger som har genomförts kopplade till planering av de offentliga rummen i stadsdelsområdet. Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har under 2019 bedrivit ett kunskapsbyggande arbete kopplat till modellen för socialt värdeskapande analys (SVA). En exempelsamling har byggts upp med projekt som arbetat med socialt värdeskapande stadsutveckling.

Arbete för ökad jämlikhet

Barns rättigheter

Det finns en tydlig inriktning och styrning av arbetet med barns rättigheter genom stadens budget och Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022. Stadens arbete med barns rättigheter är också grundläggande för att nå de globala målen i Agenda 2030. Den 1 januari 2020 blir barnkonventionen svensk lag vilket innebär att alla i staden, som arbetar med barn eller i verksamheter som på något sätt påverkar barn, behöver ha kunskap om konventionens innehåll. Staden har mot bakgrund av detta genomfört utbildningsinsatser inom olika delar av stadens verksamheter under året.

Under året har staden fortsatt att utveckla både det strategiska och det operativa arbetet med att uppmärksamma alla barn och deras rättigheter samt göra prövningar av barnets bästa, bland annat genom barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor. En central del i stadens arbete med att säkerställa alla barns rättigheter är att, genom statistiska underlag och kartläggningar, identifiera barn som lever under utsatta levnadsförhållanden. Staden har kommit en bit på vägen men arbetet behöver intensifieras. Arbetet behöver vara inriktat på att systematiskt ta reda på olika målgruppers specifika förutsättningar och hur olika förhållanden och åtgärder kan påverka dem.

Det framgår klart att barnrättsarbetet är hela stadens ansvar och utmärks av att vara förankrat i stora delar av stadens verksamheter. Inom stadens socialtjänst bedrivs ett intensivt arbete med att bland annat uppmärksamma alla barn och göra barnkonsekvensanalyser när barn direkt eller indirekt påverkas av beslut

som rör vårdnadshavare eller förälder. Trots detta kan det, mot bakgrund av granskningar av socialnämndens socialtjänstinspektörer och funktionshindersinspektörer, konstateras att barnets situation och rättigheter inte alltid uppmärksammas vid beslut som rör barnets vårdnadshavare eller förälder. Det handlar bland annat om barn till vuxna som har insatser inom missbruk, boendestöd och hemtjänst.

Många verksamheter i staden bedriver ett ambitiöst barnrättsarbete och det finns flertalet exempel på sådant arbete. Stadsdelsnämndernas lokala barnrättsamordnare inom socialtjänsten är goda exempel på att barnrättsarbetet kan stärkas och effektiviseras genom samordningsfunktioner. Ytterligare nämnder och bolagsstyrelser har utsett samordnare eller skapat centralt stöd för barnrättsfrågor som gett effekt i det strategiska arbetet. Flera nämnder har tagit fram egna rutiner för sitt barnrättsarbete och arbetet med att pröva barnets bästa. Bland annat arbetar idrottsnämnden med barnchecklista och barnkonsekvensanalyser i alla relevanta tjänsteutlåtanden. Kulturnämnden har infört rubriken Barnkonsekvensanalys i alla nämndinitierade ärenden. Utbildningsnämnden har tagit fram en handledning för att stärka barnets rättigheter i utredningar och beslut genom barnkonsekvensanalyser i tjänsteutlåtanden. Inom arbetsmarknadsnämnden finns rutiner och metodstöd för arbetet med barnkonventionen på Jobbtorgen. Genom checklistor ökar förutsättningar för att uppmärksammas situationen för barn till föräldrar som är aktuella inom Jobbtorg. Stödmaterialen Staden i ögonhöjd, integrerad barnkonsekvens och dialog, ligger till grund för flera nämnders arbete när det gäller planering och byggande av offentliga miljöer. Bland annat använder fastighetsnämnden metoden för alla projekt över 50 miljoner kronor i offentliga byggnader.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i sina aktiviteter och sitt tillsynsarbete ett särskilt fokus på barns rättigheter. Till exempel genom bostadstillsyn i socioekonomiskt svagare områden, information och tillsyn av kemikaliers påverkan på barns hälsa och utveckling på förskolor och att verka för att barns behov bevakas i detaljplanarbetet. Nämndens hälsorelaterade övervakning syftar till att trygga att miljöer där barn vistas är säkra från miljö- och hälsosynpunkt till exempel vid tillsyn av plaskdammar, bassängbad, idrottsanläggningar, lekparker mm. Vidare har bostadsbolagen tillsammans med olika föreningar arrangerat sommaraktiviteter för barn i sina bostadsområden som är mellan 4 och 18 år. Avsikten har varit att stärka den sociala hållbarheten, öka trivsel och trygghet samt stolthet i bostadsområdena. Aktiviteterna har varit geografiskt spridda över staden, varit av olika slag för att passa flera målgrupper av barn och för att säkerställa jämlik fördelning mellan flickor och pojkar.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning
Stockholms stad har högt ställda mål för att garantera alla som bor och verkar i Stockholm full delaktighet i samhällslivet. Staden har fortsatt sitt arbete med att öka tillgängligheten och delaktigheten i samhället för personer med funktionsnedsättning i enlighet med Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Bilaga 9:4

Staden har arbetat med tillgänglighetsåtgärder i såväl inne som utemiljön, digitala hjälpmedel för att öka tillgängligheten kring information och kommunikation med olika målgrupper i samverkan med de lokala funktionshinderråden. Brommas och Enskede-Årsta- Vantörs stadsdelsnämnder har på ett överskådligt och tydligt sett beskrivit hur de arbetat med programmets fokusområden samt genomförda tillgänglighetsåtgärder. Enskede-Årsta-Vantör, Hägersten-Liljeholmen och Farsta har arbetat med hälsofrämjande insatser avseende kost och motion, hälsovecka samt terapihundar inom socialpsykiatri samt genomfört VIP-utbildningar för personer med funktionsnedsättning i syftet att stärka självkänslan och minska våldsutsattheten. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd har utvecklar sina dagliga verksamheter för att stödja brukare till arbete och studier samt arbetat med att stärka brukarnas egenmakt i LSS-boenden.

Idrottsnämnden beskriver tydligt hur funktionshinderperspektivet tillämpas i nämndens verksamhet samt hur de involverar funktionshinderrådet. Nämnden har även fokus på barn med funktionsnedsättning och deras rätt till fritidsaktiviteter. Kyrkogårdsnämnden arbetar tydligt utifrån programmet med att kontinuerligt förbättra den fysiska tillgängligheten och information (skyltning, digitala lösningar).

Nationella minoriteter

Stadens arbete med nationella minoriteters rättigheter har utvecklats under året. Stadsledningskontorets samråd med minoriteterna, vilka också involverar arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden och äldreomsorgsnämnden har en gynnsam effekt avseende verksamheternas rättighetsfrämjande insatser. Det är också tydligt att utvecklingsarbetet med romsk inkludering har bidragit till att de komplexa frågor som rör romers rättigheter är en del av flera nämnders utvecklingsarbete. De arbetssätt som sedan 2016 utvecklats för att bygga upp förvaltningsområdet för finska har en stabil grund och tjänar som modell för utvecklingen av förvaltningsområde för meänkieli och samiska. Utbildningsnämndens, kulturnämndens och äldreomsorgsnämndens arbete med förvaltningsområde för meänkieli och samiska utmärks av att utifrån kartläggningar om behov, överväga hur rättigheterna inom respektive verksamhetsområde kan tillgodoseas.